

sed è multis Italæ oppidis ad hunc usum ueteres codices opera amicorum euoca-
ui: duos autem ex omnibus emendatores naclus sum: quorum alter non satis anti-
quus: è non malo tamen exemplari, ut patet, exscriptus, Francisci Puccij, docti
hominis, Pontani familiaris, quondam fuit: alter uero, qui & hunc, & reliquos
omnes, & uetus tate & fidelitate multum superat, Nicolai Rodulphi Cardina-
lis, integrerrimi, atq; eruditissimi uiri est: in magna enim antiquissimorum librorum
suppellectili, quos ille magnis sumptibus, summoq; animi ardore comparauit, uo-
lumen etiam habet, quod plures huius artis scriptores continent, in quibus etiam bi-
tres libri sunt, ab optimo artium omnium magistro de dicendi ratione scripti. Huius
igitur auctoritate, testimoniog; sàpè utar: probitas autem illius, fidesq;
(ne nunc
in ea constituenta tempus teram) in singulis locis spectandis intelligetur: declara-
bitq; (ut spero) res ipsa, me non sine causa illi multum tribuisse. Gaudio autem
eum Romæ illustri in loco haberí, ac domo, quæ ingeniorum, ac doctorum homi-
num plena est: non minore enim studio amplissimus ille uir, & Latinae, & Græcae
linguae peritos, optimarumq; omnium artium studiosos alit, fouetq; quam copiosif-
simam bibliothecam, qua & ipse, & alijs pasci possint, confecerit. Lector igitur
illuc potissimum testem eum teneri, ubi nec facile corrumpi possit, & ab omnibus,
cum opus esse iudicarint, & uideri, & audiri queat: ne cui forte in mentem ueni-
at (ut sunt hominum ingenia) me fucum fecisse, & aliquid aliquando finxi: Quod
quemadmodum multo minoribus in rebus non auderem, in tam gravi, magnaq; re,
nec cogitau unquam, nec feci. Sed alio etiam, quod eiusdem generis est, non con-
temnendo auxilio usus sum: ueterem enim tralationem diligenter inspexi, & quam
scripturam suo in exemplari auctor ipsius habuerit, inde cognoui: qui quidem rudis
quidam, & expers omnis politioris doctrinæ manifesto fuit: negotium tamen hoc
cum fide administravit. Quare cum barbaram illam tralationem in manibus habe-
rem, Græcum codicem tenere, ac uoces eius sermonis audire mihi uidebar: nam ne
uerbor quidem ordine unq; uariat, ac singula uerba exprimit, sàpèq; etiam Græ-
cis ipsis utitur: cum, aut uim eorum non perciperet, aut, quomodo uno uerbo reddi
possent, non uideret. Cum autem illa, cuicuamodi est, multis iam ante seculis con-
fecta fuerit, Aristotelis libri tunc integriores, emendatoresque erant, qui po-
stea (ut fit) librariorum negligentia cotidie magis deformati sunt: inueni autem
illam plerunque concordem cum optimo libro, de quo supra locutus sum: & quem
antiquissimum postea uocabo, ne semper domini ipsius dignitate in tam tenui re
abutio cogar: qui propter egregia animi fortunæq; bona, honoris causa semper ap-
pellandus foret: cum enim antiquissimum librum nominabo, illum Rodulphi Car-
dinalis accipi uolam. Tralationis autem huius quoque ipsius manuscriptos, ac sa-
tis uetus libros secutus sum, quos diligenter cum Græcis excusis contuli, ac,
quid inter ipsos discreparet, animaduerti: & omnem deniq; molestiâ hanc patien-
ter tuli, & inquinatissimor. uerbor fas illi exorbui, ut optimo ac politissimo scri-
ptori consulerem, ac uideret, si ex face illa sinceri aliquid, puriq; depromi, atq; erat
conjectura posset. Omnia autem haec docere, & studiosis multis de causis aperi-
re, utile